

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.001.04.2020

Ppłk Bogusław Pachulski

Dyrektor
Aresztu Śledczego
w Poznaniu

ul. Młyńska 1
61-729 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001   Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykonanie planu finansowego Aresztu
Śledczego w Poznaniu

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Areszt Śledczy w Poznaniu, ul. Młyńska 1, 61-729 Poznań (dalej: Areszt)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ppłk Bogusław Pachulski, Dyrektor Aresztu, od 1 sierpnia 2018 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Aleksandra Koszarek, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/3/2020 z 3 stycznia 2020 r. (akta kontroli str.1-2, 4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2019 r. Aresztu, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych, – prowadzenie ksiąg rachunkowych w zakresie odnoszącym się do dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań i prowadzenia ksiąg rachunkowych. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.</p>
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analiza wykonania planu dochodów; – analiza stanu należności pozostałych do zapłaty; – analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków; – kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerwy celowej; – szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia; – analiza wybranego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

- kontrola wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym;
- analiza stanu zobowiązań;
- dokonanie przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych prowadzonych dla Aresztu;
- szczegółowa kontrola wybranych zapisów i dokumentów księgowych;
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań;
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań i prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zrealizowane w Areszcie dochody w kwocie 189,9 tys. zł, były wyższe od zaplanowanych o 316%. Na koniec 2019 r. zaległe należności netto Aresztu wynoszące 186,6 tys. zł wzrosły w porównaniu do 2018 r. o 42,1 tys. zł, tj. o 29%. Badanie skuteczności podejmowanych w Areszcie działań windykacyjnych, którym objęto 20 zaległości w kwocie 55,5 tys. zł (32% ogółu zaległości) wykazało, że w stosunku do 18 z nich (32,2 tys. zł) nie podjęto takich działań lub podejmowane one były z nieuzasadnioną zwłoką sięgającą nawet 25 lat. Skutkowało to przedawnieniem należności w kwocie 13,5 tys. zł.

Zaplanowane w Areszcie na 2019 r. wydatki zostały wykonane zgodnie z planem rzeczowym i finansowym. Na podstawie badania 6,1% ogółu tych wydatków stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia w jednym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego nie spowodowały negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje negatywnie sporządzone w Areszcie sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych za 2019 r. Opinię tę uzasadnia negatywna ocena sprawozdań Rb-27 i Rb-N, w których kwoty należności przeterminowanych, na skutek niespisanania ich z ewidencji księgowej, zawyżone zostały o 13,5 tys. zł.

Sprawozdania sporządzone zostały terminowo na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. W wyniku badania wiarygodności ksiąg rachunkowych Aresztu stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych. Z wyjątkiem zapisów dotyczących należności, pozostałe zapisy w księgach rachunkowych Aresztu dotyczące dochodów i wydatków oraz zobowiązań, stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań Rb-23, Rb-28, Rb-Z i Rb-BZ1, prowadzone były prawidłowo. Stwierdzone w tym zakresie uchybienia z uwagi na skalę i charakter nie miały negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności.

Stosowany system kontroli zarządczej nie zapewnił jednak prawidłowości i rzetelności sporządzenia dwóch spośród sześciu sprawozdań.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 869 (dalej: ufp).

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

Dochody budżetowe

Opis
stanu faktycznego

Zrealizowane w Areszcie w 2019 r. dochody w kwocie 189,9 tys. zł, były wyższe od zaplanowanych o 316%. Główne źródła dochodów stanowiły wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (§ 0940) – 83,3 tys. zł, wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa (§ 0750) – 56,2 tys. zł, wpływy z usług (§ 0830) – 23,6 tys. zł oraz wpływy z różnych dochodów (§ 0970) – 21,4 tys. zł. Wyższe od zaplanowanych dochody uzyskano w §§ 0830, 0940 oraz 0970. Wykonanie dochodów w 2019 r. w stosunku do wykonania dochodów w 2018 r. było niższe o 111,1 tys. zł, tj. o 37%. Spowodowane było to otrzymaniem w 2018 r. zwrotów należności od funkcjonariuszy zwalnających się ze służby, w tym z udzielonej pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego, równoważników za brak mieszkania, kosztów wyżywienia, zakwaterowania, umundurowania i podróży służbowych na szkolenia oraz ekwiwalentów za umundurowanie, w łącznej kwocie 180,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 22-25, 28-36, 1117)

Wykazane w sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych w 2019 r., należności pozostałe do zapłaty wyniosły 205,6 tys. zł. Dotyczyły one głównie zwrotu pomocy finansowej z tytułu uzyskania lokalu mieszkalnego przez funkcjonariusza SW, szkód i samouszkodzeń osadzonych, czynszu z tytułu najmu oraz kosztów związanych z utrzymaniem wynajmowanych powierzchni. Zaległości według stanu na 31 grudnia 2019 r. wyniosły 186,6 tys. zł i były wyższe o 42,1 tys. zł, tj. o 29% od zaległości na koniec 2018 r.

(akta kontroli str. 22, 26-27, 1117)

Szczegółowym badaniem w zakresie skuteczności prowadzonych działań windykacyjnych objęto 20 zaległości w kwocie 55,5 tys. zł⁵ (32% ogółu zaległości). W przypadku dwóch zaległości na kwotę 23,3 tys. zł, podejmowane w Areszcie działania były zgodne z przepisami. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące podejmowanych działań windykacyjnych w odniesieniu do pozostałych 18 należności opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 255-589, 961)

W Areszcie, w 2019 r. umorzono 36 należności pieniężnych z tytułu dochodów budżetowych, na kwotę 3,6 tys. zł, z tego w 35 przypadkach Dyrektor Aresztu wydał decyzje o umorzeniu należności na kwotę 1,9 tys. zł i w jednym przypadku decyzję o spisaniu szkody w ciężar strat na kwotę 1,7 tys. zł.

W jednym przypadku należność rozłożono na raty.

Badanie wydanych przez Dyrektora Aresztu w 2019 r.:

- czterech decyzji dotyczących umorzenia najwyższych kwotowo należności pieniężnych o wartości 0,6 tys. zł,
- decyzji dotyczącej spisania szkody w ciężar strat w kwocie 1,7 tys. zł oraz
- decyzji o rozłożeniu na raty należności w kwocie 54 tys. zł

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Doboru próby dokonano w sposób celowy. Przy doborze kierowano się niewielkim zakresem dokonanych czynności windykacyjnych w powiązaniu z okresem przeterminowania i kwotą zaległości.

wykazało, że postępowania prowadzone były zgodnie z przepisami ufp oraz z wewnętrznymi regulacjami Aresztu określonymi w instrukcji nr 5 do zarządzenia nr 26/2015 Dyrektora Aresztu z 1 lipca 2015 r. w sprawie organizacji pracy magazynu, kąpieli osób pozbawionych wolności, zapewnienia środków higieny, trybu postępowania przy wydawaniu i zwrocie składników wyposażenia dla osób przebywających w oddziałach szpitalnych Aresztu Śledczego w Poznaniu oraz w sprawie szkód wyrządzonych przez osadzonych w mieniu jednostki. Poddane kontroli należności prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych Aresztu.

W 2019 r. w Areszcie nie zawierano ugód w sprawie spornych należności cywilnoprawnych oraz nie odraczano płatności należności pieniężnych z tytułu dochodów budżetowych.

(akta kontroli str. 37-101, 590-600, 961)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Działania windykacyjne służące odzyskaniu dwóch należności w kwocie 7,7 tys. zł, podjęte zostały w Areszcie z nieuzasadnioną zwłoką. I tak:

- pomimo wpływu do Aresztu 19 stycznia 2015 r. postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu Wydziału V Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych, obciążającego osadzonego kosztami leczenia w wysokości 7,1 tys. zł, o nadanie temu wyrokowi klauzuli wykonalności wystąpiono dopiero 10 lutego 2020 r., tj. po upływie 1848 dni,

- pomimo uzyskania 20 października 2009 r. klauzuli wykonalności postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu Wydziału V Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych, obciążającego osadzonego kosztami leczenia w wysokości 0,6 tys. zł, wniosek o wdrożenie egzekucji wobec osadzonego złożono dopiero 30 lipca 2019 r., tj. po upływie 3570 dni.

Postępowanie to naruszało § 14 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych⁶, zgodnie z którym państwowe jednostki budżetowe realizujące dochody budżetowe terminowo wysyłają do zobowiązanych upomnienia oraz podejmują w stosunku do nich czynności zmierzające do wykonania zobowiązania w drodze egzekucji.

(dowód: akta kontroli str. 276-278, 421-542)

2. W Areszcie nie kontynuowano działań egzekucyjnych (nie składano ponownych wniosków o wszczęcie egzekucji), w sytuacji umorzenia postępowania egzekucyjnego, wobec ośmiu dłużników z tytułu należności za koszty leczenia w kwocie 20,4 tys. zł⁷, z czego sześć należności w kwocie 9,8 tys. zł uległo przedawnieniu. Umorzenie postępowań egzekucyjnych nastąpiło w latach 2004, 2005, 2008, 2015, 2016.

Było to niezgodne z § 14 ust. 1 pkt 5 ww. rozporządzenia Ministra Finansów oraz poprzednimi regulacjami w tym zakresie zawartymi w § 13 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę

⁶ Dz. U. z 2019 r., poz. 1718

⁷ Postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu Wydział V Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych z: 16 września 2011 r. sygn. akt V KOW 5225/11/OBC, 9 grudnia 2003 r. sygn. akt V KOW 1818/03/OBC, 7 maja 2002 r. sygn. akt V KOW 497/2002/OBC, 30 września 2003 r. sygn. akt V KOW 1435/2003/OBC, 1995 r. sygn. akt V KOW 798/95/OBC, 2003 r. sygn. akt V KOW 581/03/OBC, 25 sierpnia 2008 r. sygn. akt V KOW 1846/08/OBC /2, 29 lipca 2003 r. V KOW 1066/2003/OBC.

organizacyjno-prawną⁸ i § 12 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 stycznia 2005 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu⁹.

(dowód: akta kontroli str. 257-275, 279-365, 401- 420, 453-493, 535-550)

3 W Areszcie nie podjęto działań egzekucyjnych wobec ośmiu dłużników z tytułu kosztów leczenia oraz szkody wyrządzonej w mieniu Aresztu w łącznej kwocie 3,9 tys. zł¹⁰. Do czterech z tych dłużników wezwania do zapłaty zasądzonych kwot skierowano po upływie od 302 dni do 25 lat od terminu wymagalności tych płatności. Siedem z tych należności na kwotę 3,7 tys. zł przedawniło się. Działanie takie było niezgodne z § 14 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zgodnie z którym państwowe jednostki budżetowe realizujące dochody budżetowe terminowo wysyłają do zobowiązanych wezwania do zapłaty.

Dyrektor Aresztu nie wyjaśnił przyczyn opóźnień w dochodzeniu należności oraz braku kontynuacji dochodzenia należności, a w zakresie spraw, w których nie podjęto działań egzekucyjnych podał, że nie zostały one przekazane przez dział finansowy do radcy prawnego. Dodał, że w stosunku do spraw, które nie uległy przedawnieniu będą kontynuowane działania.

(akta kontroli str. 366-400, 494-534, 551-585)

Dopuszczenie do powstania w Areszcie ww. nieprawidłowości było wynikiem m. in. braku rozwiązań organizacyjnych w zakresie windykacji należności. W Regulaminie organizacyjnym Aresztu¹¹, uregulowano jedynie kwestię dochodzenia należności z tytułu szkód wyrządzonych przez osadzonych w mieniu Aresztu. Zadania związane z egzekucją należności z innych tytułów nie zostały powierzone żadnej komórce organizacyjnej. W okresie objętym kontrolą zadania związane z windykacją należności wykonywał jeden radca prawny zatrudniony w Areszcie oraz, w okresie od kwietnia 2019 r. do lutego 2020 r., dodatkowo drugi radca prawny delegowany z Zakładu Karnego we Wronkach.

(akta kontroli str. 5-21)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wykonanie w 2019 r. planu finansowego Aresztu w zakresie dochodzenia należności budżetowych. Zrealizowane w Areszcie dochody w kwocie 189,9 tys. zł, były wyższe od zaplanowanych o 316 %. Na koniec 2019 r. zaległości netto Aresztu wynoszące 186,6 tys. zł wzrosły w porównaniu do 2018 r. o 42,1 tys. zł, tj. o 29%. Badanie skuteczności podejmowanych w Areszcie działań windykacyjnych, którym objęto 20 zaległości w kwocie 55,5 tys. zł (32% ogółu zaległości) wykazało, że w stosunku do 18 z nich (32,2 tys. zł) nie podjęto takich działań lub podejmowane one były z nieuzasadnioną zwłoką sięgającą nawet 25 lat. Skutkowało to przedawnieniem należności w kwocie 13,5 tys. zł.

⁸ Dz. U. Nr 116 poz. 783.

⁹ Dz.U. Nr 23poz. 190.

¹⁰ Postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu Wydział V Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych z: 11 września 2007 r. sygn. akt V KOW. 1297/07/OBC/02, 27 grudnia 2006 r. sygn. akt V KOW 2959/05/OBC, 20 marca 2009 r. sygn. akt V KOW 314/09/OBC, 1993 r. sygn. akt V KOW 933/93/OBC, 9 lutego 2010 r. sygn. akt V KOW 53/10/OBC, 1993 r. sygn. akt V KOW 283/93/OBC, 1991 r. sygn. akt V KOW 455/91/OBC, meldunek o szkodzie 144/2011 z 18 lipca 2011 r.

¹¹ Załącznik do Zarządzenia Dyrektora Aresztu Śledczego w Poznaniu nr 41/2019 z 24 czerwca 2019 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego w Areszcie Śledczym w Poznaniu i podległych oddziałach zewnętrznych.

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis
stanu faktycznego

Zrealizowane w Areszcie w 2019 r. wydatki budżetu państwa w kwocie 46 874,1 tys. zł stanowiły 99,7% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2018 wydatki Aresztu wzrosły o 3 442,3 tys. zł, tj. o 8%.

Największy udział w wydatkach stanowiły: wydatki bieżące (91,9% ogółu wydatków) i świadczenia na rzecz osób fizycznych (4,8% ogółu wydatków)

(akta kontroli str. 125-126, 225-226, 605-615, 1119-1120)

W trakcie 2019 r. plan wydatków Aresztu został zwiększony o kwotę 3 786,4 tys. zł pochodzącą z rezerwy celowej poz. 64 – Środki na modernizację Służby Więziennej. Z otrzymanych środków wykorzystano 3 630,2 tys. zł, tj. 96%. Niewykorzystana rezerwa w kwocie 156,2 tys. zł dotyczyła uposażeń funkcjonariuszy (132,6 tys. zł), wynagrodzeń osobowych (4,9 tys. zł) oraz zakupu świadczeń zdrowotnych dla osób nieobjętych obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w ramach zmiany systemu zatrudniania personelu medycznego (17,5 tys. zł). Przyczyną niewykorzystania rezerwy były wakaty na stanowiskach funkcjonariuszy oraz pracowników cywilnych, brak ofert w ogłoszonych przez Areszt konkursach na świadczenia zdrowotne na stanowiskach lekarza – asystenta ambulatorium i psychiatrii sądowej, a także niezrealizowaniem wszystkich planowych badań endoskopowych z powodu zwolnienia, przetransportowania lub rezygnacji z badania przez osadzonych.

Środki z rezerwy celowej przeznaczone były na realizację zadań związanych z ustawą z dnia 15 grudnia 2016 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020”¹², mających na celu poprawę bezpieczeństwa zakładów karnych i aresztów śledczych przez ich doposażenie w odpowiedni sprzęt oraz poprawę warunków pełnienia służby przez funkcjonariuszy SW i pracowników cywilnych więziennictwa.

Badaniem objęto wykorzystanie środków z rezerwy celowej w kwocie 1 148,3 tys. zł (33% ogółu). Stwierdzono, że otrzymane środki, zgodnie z przeznaczeniem, wydatkowano na zakup urządzenia do prześwietlania paczek i bagażu oraz bramkowego wykrywacza metalu za łączną kwotę 108,1 tys. zł, budowę wentylacji mechanicznej sal chorych szpitala Aresztu, poprawę efektywności energetycznej budynku szpitala, Oddziału Zewnętrznego przy ul. Nowosolskiej w Poznaniu i Rosnowie oraz wentylacji budynku administracyjnego w łącznej kwocie 1 104,3 tys. zł¹³.

W 2019 r. nie zwiększono planu wydatków Aresztu środkami z rezerwy ogólnej.

(akta kontroli str. 125-126, 133-134, 147-150, 153-156, 159-160, 165-166, 179-182, 195-196, 203-204, 207-210, 622-711, 719-726, 1160-1169, 1366-1378)

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano w Areszcie w 2019 r. kwotę 2 058,4 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. Kwota tych wydatków była wyższa o 311,4 tys. zł od wydatków poniesionych w 2018 r., tj. o 18%. W § 3020 (Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń) i w § 3070 (Wydatki osobowe niezaliczone do uposażeń wypłacane funkcjonariuszom) wypłacono świadczenia wszystkim uprawnionym do nich funkcjonariuszom i pracownikom cywilnym, między innymi z tytułu dofinansowania kosztów zakupu okularów korygujących wzrok, dopłaty do wypoczynku, zryczałtowane równoważniki za przejazd, zasiłki

¹² Dz. U. z 2019 r. poz. 614

¹³ Wydatki zrealizowano na podstawie zamówień udzielonych w oparciu o art. 4d ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, Dz. U. 2019 r. poz. 1843, ze zm., dalej: Pzp. W trakcie kontroli nie badano prawidłowości zastosowania trybu określonego w art. 4d ust. 1 pkt 1 Pzp.

na zagospodarowanie, odszkodowania za uszczerbek na zdrowiu z tytułu wypadków w służbie, równoważniki za brak mieszkania, pomoce na uzyskanie lokalu mieszkalnego, a także równoważniki za remont lokalu mieszkalnego. Z § 3030 (Różne wydatki na rzecz osób fizycznych) wypłacono nagrody pieniężne dla osadzonych.

(akta kontroli str. 605-606, 611, 961, 1119-1120)

Wykonane w 2019 r. wydatki bieżące wyniosły 43 089,4 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach i były wyższe niż w 2018 r. o 3 261 tys. zł, tj. o 8%.

(akta kontroli str. 605-606, 612-613, 961, 1119-1120)

Zrealizowane w 2019 r. wydatki majątkowe w kwocie 1 726,3 tys. zł stanowiły 100% planu po zmianach i były niższe niż w 2018 r. o 130,2 tys. zł, tj. o 7%. W ramach tych wydatków sfinansowano budowę wentylacji mechanicznej sal chorych budynku szpitala Aresztu (198,7 tys. zł); wymianę stolarki okiennej w budynku szpitala (399,9 tys. zł); budowę nowego oświetlenia typu LED w Oddziałach Zewnętrznych Aresztu (550 tys. zł); budowę wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej z wysokosprawnym odzyskiem ciepła w budynku administracyjnym Aresztu (190 tys. zł); zakup: dwóch samochodów osobowo-ciężarowych (192,7 tys. zł), zmywarko wyparzarki (52,8 tys. zł), urządzenia do prześwietlania bagaży i paczek (89 tys. zł), bramkowego wykrywacza metalu (19,1 tys. zł) oraz kardiowertera defibrylatora (34 tys. zł).

(akta kontroli str. 605-606, 614, 961, 1119-1120, 702)

Przeciętne zatrudnienie w 2019 r., według sprawozdania RB-70, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wyniosło 368,8 osób (w tym 354,23 funkcjonariuszy oraz 14,57 pracowników cywilnych) i w porównaniu do stanu w 2018 r. było niższe o 20,53 osoby. Było to w szczególności wynikiem większej liczby zwolnień ze służby niż przyjęć do niej.

Na wynagrodzenia (funkcjonariuszy i pracowników cywilnych) wydatkowano w 2019 r. kwotę 24 398,3 tys. zł, tj. 99,4% planu po zmianach. Wydatki na wynagrodzenia zwiększyły się o 1 875,4 tys. zł (tj. o 8%) w porównaniu do 2018 r. Wzrost wynagrodzeń w 2019 r. spowodowany był podwyżką uposażeń funkcjonariuszy oraz pracowników cywilnych. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2019 r. wyniosło 5 512,99 zł i w porównaniu do 2018 r. było wyższe o 692,13 zł (14%).

(akta kontroli str.605-606, 616-618, 1119-1120)

W Areszcie w 2019 r. 42 osoby (w tym 18 pracowników Aresztu) wykonywały zadania na podstawie innych umów niż umowa o pracę (głównie były to umowy cywilnoprawne - tzw. „kontrakty lekarskie” oraz umowy dotyczące dyżurów lekarskich i pielęgniarskich). W porównaniu do 2018 r. liczba osób wykonujących zadania na podstawie innych umów niż umowa o pracę zmalała o trzy (7%). Poniesione z tego tytułu wydatki wyniosły w 2019 r. 1 611,7 tys. zł i wzrosły w porównaniu do 2018 r. o 420,1 tys. zł, tj. o 35%.

(akta kontroli str.620-621)

Zobowiązania Aresztu na koniec 2019 r. wyniosły 2 730,4 tys. zł. Główną pozycję tych zobowiązań stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego funkcjonariuszy Służby Więziennej (§ 4070) w kwocie 1 692 tys. zł (62% ogółu zobowiązań), a także: ekwiwalenty dla funkcjonariuszy (§ 4180) – 352,1 tys. zł (13% ogółu zobowiązań) i usługi medyczne (§ 4290) – 247,5 tys. zł (9% ogółu zobowiązań). Na koniec 2018 i 2019 r. Areszt nie posiadał zobowiązań wymagalnych.

W 2019 r. w Areszcie nie wystąpiły przypadki naliczenia i wypłacenia odsetek od nieterminowych płatności zobowiązań.

(akta kontroli str.605-606, 961, 1119-1120, 1711-1836)

Szczegółowym badaniem, pod kątem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności objęto wydatki w kwocie 2 877,5 tys. zł (80 dowodów księgowych wybranych za pomocą metody MUS¹⁴), tj. 6,1% ogółu wydatków Aresztu, w tym dziewięć dowodów w kwocie 1 104,3 tys. zł¹⁵ dotyczyło wydatków majątkowych. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z zasadami wydatkowania środków publicznych określonych w ufp.

(akta kontroli str. 719-726)

Plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych na rok 2019, został sporządzony i zatwierdzony przez Dyrektora Aresztu 19 marca 2019 r., tj. 22 dni od dnia zatwierdzenia planu finansowego¹⁶. Plan ten zawierał informacje określone w art. 13a ust. 2 Pzp i został 20 marca 2019 r. zamieszczony na stronie internetowej Służby Więziennej. Zgodnie z art. 98 ust. 1 i 2 Pzp sporządzone w Areszcie roczne sprawozdanie o udzielonych w 2019 r. zamówieniach publicznych zostało 18 lutego 2020 r. przekazane do Urzędu Zamówień Publicznych.

W 2019 r. w Areszcie udzielonych zostało osiem zamówień publicznych w kwocie 4 134,7 tys. zł netto (w tym jedno o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 tys. euro na dostawę środków dezynfekcyjnych do skóry, dwa o wartości przekraczającej kwoty określone w art. 11 ust. 8 Pzp).

(akta kontroli str.754-767)

Szczegółowe badanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę produktów leczniczych według klasyfikacji ATC¹⁷, materiałów recepturowych, kosmetyków i suplementów diety, przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego o wartości 1 744 tys. zł netto (1 884,8 tys. zł brutto¹⁸), wykazało naruszenie przepisów Pzp opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W 2019 r. Areszt z tytułu zawartych umów poniósł wydatki w kwocie 1 136,5 tys. zł.

(akta kontroli str.768-950, 953)

W 2019 r. Areszt nie ponosił wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str.1119-1120)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego, na dostawę produktów leczniczych według klasyfikacji ATC, materiałów recepturowych, kosmetyków i suplementów diety, w informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty¹⁹ wskazano nazwę i siedzibę oraz

¹⁴ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

¹⁵ Wydatki zrealizowano na podstawie zamówień udzielonych w oparciu o art. 4d ust. 1 pkt 8 Pzp. W trakcie kontroli nie badano prawidłowości zastosowania trybu określonego w art. 4d ust. 1 pkt 1 Pzp.

¹⁶ Zatwierdzony 25 lutego 2019 r.

¹⁷ Według klasyfikacji anatomiczno-terapeutyczno-chemicznej.

¹⁸ Umowy zawarto na okres od 1 czerwca 2019 r. do 30 maja 2020 r.

¹⁹ Pismo z 16 maja 2019 r., znak D/SZ.4001.585.2019.JW.18807.

punktację przyznaną ofertom, które zostały wybrane. W informacji tej nie zawarto punktacji przyznanej ofertom, które nie zostały wybrane (dotyczyło to dziewięciu z 15 części zamówienia, na które został złożona więcej niż jedna oferta). Było to niezgodne z art. 92 ust. 1 pkt 1 Pzp, który stanowi, że zamawiający informuje niezwłocznie wszystkich wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty, podając nazwę albo imię i nazwisko, siedzibę albo miejsce zamieszkania i adres, jeżeli jest miejscem wykonywania działalności wykonawcy, którego ofertę wybrano, oraz nazwy albo imiona i nazwiska, siedziby albo miejsca zamieszkania i adresy, jeżeli są miejscami wykonywania działalności wykonawców, którzy złożyli oferty, a także punktację przyznaną ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łączną punktację, podając uzasadnienie faktyczne i prawne.

Dyrektor Aresztu wyjaśnił, że zamawiający dokonał wyboru najkorzystniejszych ofert na podstawie art. 24aa Pzp, poinformował oferentów o wyborze najkorzystniejszych ofert i punktacji przyznanej ofertom wybranym w każdym z kryterium ocen. Nieprzestawienie punktacji ofertom niewybranym nastąpiło na skutek omyłki.

(akta kontroli str.835-837, 958-960)

2. W siwz postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę produktów leczniczych według klasyfikacji ATC, materiałów recepturowych, kosmetyków i suplementów diety do Apteki Aresztu nie wskazano na możliwość skorzystania z baz danych określonych w art. 26 ust. 6 Pzp, tj. Krajowego Rejestru Sądowego.

Dyrektor Aresztu wyjaśnił, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia w SIWZ, określił rodzaje dokumentów, których będzie żądał w celu potwierdzenia braku podstaw wykluczenia wykonawcy, w tym m. in. ww. odpis z właściwego rejestru, w celu potwierdzenia braku podstaw wykluczenia na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 1 Pzp. Dodał, że art. 26 ust. 6 Pzp daje możliwość zamawiającemu, a nie obliuguje go, do uzyskania przedmiotowego dokumentu za pomocą bezpłatnych baz danych.

NIK zauważa, że stosownie do art. 26 ust. 6 Pzp to wykonawca jest zwolniony z obowiązku przedłożenia w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dokumentów lub oświadczeń, będących w dyspozycji zamawiającego lub takich, które zamawiający może pozyskać z bezpłatnych i ogólnodostępnych baz danych. Zamawiający, zgodnie z art. 25 ust 1 Pzp, w treści ogłoszenia o zamówieniu, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub zaproszeniu do składania ofert powinien natomiast określić wykaz dokumentów niezbędnych do potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu i braku podstaw do wykluczenia. Jednocześnie uwzględniając dyspozycję art. 26 ust. 6 ustawy Pzp, powinien wskazać, iż dla potwierdzenia spełnienia określonego warunku udziału w postępowaniu skorzysta z dokumentów znajdujących się w ogólnie dostępnych bazach danych. Realizując z kolei dyspozycję art. 26 ust. 1 i 2 Pzp i wzywając wykonawcę, który złożył ofertę najwyżej ocenioną, do przedstawienia dokumentów zamawiający nie musi żądać od takiego wykonawcy dokumentów, w takim zakresie, w jakim je posiada lub może samodzielnie pozyskać²⁰.

(akta kontroli str. 847-950, 958-960)

²⁰ Por. https://www.uzp.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0017/33407/OPINIE_PRAWNE_CALOSC876.pdf. Str. 14.

Opis
stanu faktycznego

2.2 Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Areszt w układzie zadaniowym realizował w 2019 r. zadanie 18.5 pn. Wykonywanie kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania²¹. Miernik ustalony dla tego zadania, tj. odsetek skazanych objętych oddziaływaniami resocjalizacyjnymi, został wykonany na poziomie 81,71%, tj. 110,4% planowanej wartości.

W ramach ww. zadania realizowane było jedno podzadanie pn. Wykonywanie kary pozbawienia wolności w warunkach izolacji więziennej oraz tymczasowego aresztowania (18.5.1), na które składały się trzy działania: 1/ Funkcjonowanie jednostek organizacyjnych Służby Więziennej (18.5.1.1), 2/ Więzienna służba zdrowia (18.5.1.2), 3/ Szkolenie i doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy i pracowników więziennictwa (18.5.1.4).

Wartości mierników dla podzadania i trzech działań osiągnęły następujące poziomy realizacji w odniesieniu do wartości planowanych: a/ 100% - podzadanie 18.5.1; miernik: odsetek osadzonych, którzy mają zapewnioną kodeksową normę 3 m² powierzchni celi mieszkalnej; b/ 2,70 - działanie 18.5.1.1; miernik: liczba osadzonych przypadających na jednego funkcjonariusza, co stanowiło 101,5% planowanej wartości; c/ 83,74% - działanie 18.5.1.2; miernik: odsetek badań specjalistycznych wykonywanych w podmiotach leczniczych dla osób pozbawionych wolności, co stanowiło 91% planowanej wartości; d/ dla działania 18.5.1.4 nie określono wartości miernika.

Dyrektor wyjaśnił, że przyczyną nieosiągnięcia planowanej wartości miernika w zakresie badań specjalistycznych wykonywanych w podmiotach leczniczych dla osób pozbawionych wolności był brak lekarza gastroenterologa od kwietnia 2019 r. oraz brak zainteresowania naborami na ww. stanowisko.

Areszt posiadał plan działalności w układzie zadaniowym w zakresie celów i mierników, który spełniał wymogi wynikające z § 14 komunikatu Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej - sprawiedliwość²². Plan ten był zbieżny z budżetem zadaniowym w zakresie celów i mierników.

(akta kontroli str.1122-1125, 1704-1710)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Aresztu w 2019 r. w zakresie wydatków budżetu państwa. Zaplanowane w Areszcie na 2019 r. wydatki zostały wykonane zgodnie z planem rzeczowym i finansowym. Na podstawie badania 6,1% ogółu wydatków stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie o finansach publicznych. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia w jednym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego nie spowodowały negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności.

Sprawozdawczość i księgi rachunkowe

3.1 Sprawozdania

Opis
stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Areszt rocznych sprawozdań za 2019 r.:

²¹ W ramach funkcji: 18 Sprawiedliwość

²² Dz. Urz. Min. Sprawiedliwości poz. 82

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych(Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz

sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w ww. sprawozdaniach Aresztu były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 961, 1116-1142)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Spośród 20 objętych badaniem należności ujętych na koncie 247 (Należności od osadzonych) 13 należności w kwocie 13,5 tys. zł (uprzednio objętych odpisem aktualizującym należności) było przedawnionych. Niespisanie z ksiąg rachunkowych Aresztu przedawnionych należności było niezgodne z przepisem art. 35b ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²³, który stanowi, że należności przedawnione zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość. Ponadto na koncie pomocniczym konta 247 zaewidencjonowano należność od osadzonego w kwocie 213,00 zł zamiast w kwocie 1 635,88 zł (kwota 1 422,88 zł została zaewidencjonowana na niewłaściwym koncie pomocniczym konta 247). Błądny zapis został skorygowany w trakcie kontroli NIK.

Wykazywanie w ewidencji księgowej Aresztu należności w kwocie 13,5 tys. zł naruszało zasadę rzetelnego przedstawienia sytuacji majątkowej określoną w art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości i skutkowało nieprawdziwym obrazem należności (zawyżonych o 13,5 tys. zł) w miesięcznych i rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych w 2019 r. oraz w kwartalnych sprawozdaniach o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych.

Zastępca kierownika Działu Finansowego Aresztu wyjaśniła, że błąd w księgowaniu należności na koncie pomocniczym konta 247 wynika z omyłki. Natomiast w zakresie niespisania z ksiąg Aresztu należności przedawnionych podała, że umorzenia należności dokonywane są tylko na podstawie decyzji Dyrektora, które sporządza dział prawny.

Dyrektor Aresztu wyjaśnił, że przedawnienie należności nastąpiło wskutek braku monitorowania efektów działań egzekucyjnych, których należy upatrywać m.in. w wewnętrznej strukturze organizacyjnej jednostki (brak monitorowania ze strony działu finansowego).

(akta kontroli str. 279-420, 494-578, 585-587, 602-603, 961,1117, 1127-1128, 1702-1709)

3.2 Księgi rachunkowe

Opis
stanu faktycznego

Przyjęta zarządzeniem nr 29/2017 Dyrektora Aresztu z 27 kwietnia 2017 r. dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości spełniała wymogi określone w art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Organizacja rachunkowości i system

²³ Dz. U. z 2019 r. poz. 315 ze zm.

kontroli zarządczej w Areszcie zapewniały w sposób racjonalny prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych.

(dowód: akta kontroli str. 275-278)

Salda kont księgi głównej na 31 grudnia 2018 r. zostały prawidłowo wprowadzone do ksiąg rachunkowych 2019 r., jako bilans otwarcia na 1 stycznia 2019 r., w związku z czym została zachowana zasada ciągłości bilansowej.

(dowód: akta kontroli str. 279-288)

Obroty dziennika za 2019 r. były zgodne z zestawieniem obrotów i sald kont księgi głównej na 31 grudnia 2019 r.

System organizacji rachunkowości w Areszcie i zapisy księgowe umożliwiały jednoznacznie powiązanie zapisów w dzienniku ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi.

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych Aresztu przeprowadzono na próbie 94 zapisów księgowych o łącznej wartości 2 992 tys. zł, wylosowanych metodą MUS oraz 36 na łączną kwotę 523,5 tys. wybranych celowo. Analizą objęto ponadto prawidłowość naliczeń i zapisów księgowych w odniesieniu do 10 sald należności i zobowiązań według stanu na 31 grudnia 2019 r., o łącznej wartości 288,2 tys. zł. Stwierdzono, że poza dwoma przypadkami opisanymi w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami, poza jednym przypadkiem (opisanym w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*), właściwie ujęto w księgach rachunkowych Aresztu.

Zapisy księgowe zostały dokonane w sposób trwały i zawierały elementy wymagane art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

(akta kontroli str. 961, 965-1113, 1158-1695)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Jeden zapis księgowy na kwotę 10,6 tys. zł, spośród 93 objętych badaniem o wartości 2 992 tys. zł, zawierał inną niż faktyczna datę operacji gospodarczej, tj. 28 czerwca 2019 r. zamiast 31 maja 2019 r. (faktura wpłynęła do Aresztu 1 lipca 2019 r.).

Zastępca Kierownika Działu Finansowego Aresztu w wyjaśnieniach podała, że przedmiotowa faktura wpłynęła do Aresztu po zamknięciu ksiąg rachunkowych za maj 2019 r. i w trakcie księgowania przez pomyłkę wpisano datę zapisu w księgach, tj. 28 czerwca 2019 r. zamiast 31 maja 2019 r.

(akta kontroli str. 961, 1586-1951, 1702-1073)

2. Na koncie 402 (Wn) służącym do ewidencji kosztów usług obcych (§ 4300 wydatków określonych w załączniku nr 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²⁴) zaksięgowano łączną kwotę 37 109,19 zł z tytułu opłaty za odprowadzenie ścieków, tj. kwoty netto z tytułu opłat za odprowadzanie ścieków i abonamentu (odpowiednio 32 555,97 zł i 31,61 zł) oraz wartość podatku VAT 4 521,61 zł, pomimo, że wartość podatku VAT dotyczyła również opłat i abonamentu za wodę, wynikających z tego samego dowodu księgowego. Tym samym, zawyżona została wartość kosztu i wydatków (konto 402 § 4300) o kwotę 1 914,61 zł, tj. o wartość podatku VAT z tytułu zakupu wody i opłat abonamentowych, które winny być ujęte w księgach

²⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 (dalej: rkb).

Aresztu na koncie 401 służącym do ewidencji zużycia materiałów i energii (§ 4260).

Wartość netto wyszczególniona na fakturze z tytułu:

- dostawy wody oraz abonamentu wynosiła 23 932,49 zł,

- odbioru ścieków oraz abonamentu wynosiła 32 587,58 zł.

Z kolei, wartość podatku VAT dla ww. dostaw i usług wynosiła łącznie 4 521,61 zł, z tego 2 607 zł dotyczyła odbioru ścieków i abonamentu, natomiast 1 914,61 zł dostawy wody i abonamentu. Taki sposób ujęcia w księgach aresztu ww. kwoty był niezgodny z załącznikiem nr 1 do zarządzenia Dyrektora Aresztu Śledczego w Poznaniu nr 12/2018 z 24 kwietnia 2018 r. w sprawie zakładowego planu kont w Areszcie Śledczym w Poznaniu, w którym wskazano, że konto 401 służy do ewidencji kosztów zużycia materiałów i energii, natomiast konto 402 do ewidencji kosztów z tytułu usług obcych wykonywanych na rzecz działalności podstawowej jednostki oraz załącznikiem nr 4 do rkb.

Na skutek tej nieprawidłowości, w sprawozdaniu miesięcznym i rocznym z wykonania planu wydatków Rb-28 za 2019 r. wykazano zawyżone o 1 914,61 zł wykonanie planu wydatków w § 4300.

Zastępca Kierownika Działu Finansowego wyjaśniła, że spowodowane to było pomyłką rachunkową osoby opracowującej merytorycznie fakturę.

(akta kontroli str. 961, 1452-1454, 1702-1703)

3. Dowód źródłowy stanowiący podstawę zapisu w księgach został sprawdzony pod względem merytorycznym przez pracownika, który nie został do tego upoważniony. Było to niezgodne z § 1 załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 39/2019 Dyrektora Aresztu Śledczego w Poznaniu z 13 czerwca 2019 r. w sprawie procedur obiegu i kontroli dowodów finansowo-księgowych w Areszcie Śledczym w Poznaniu gdzie wskazano, że kontroli dowodu pod względem merytorycznym dokonuje m.in. upoważniony pracownik komórki merytorycznej. Wykaz osób upoważnionych określony został w załączniku nr 5 do ww. Zarządzenia. Pracownik, który sprawdził dowód pod względem merytorycznym nie został w nim wymieniony.

W wyjaśnieniach Zastępca Kierownika Działu Finansowego Aresztu podała, że pomimo, iż kontroli merytorycznej dokonał pracownik niewymieniony w ww. zarządzeniu, to w zakresie obowiązków powierzono mu weryfikację zakupu rzeczowego i finansowego zadań. Dodała, że wykaz osób upoważnionych do kontroli merytorycznej został zmieniony.

(akta kontroli str. 961, 1019-1088, 1389-1391, 1702-1703)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje negatywnie sporządzone w Areszcie sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych za 2019 r. Opinię tę uzasadnia negatywna ocena sprawozdań Rb-27 i Rb-N, w których kwoty należności, na skutek niespisania ich z ewidencji księgowej, zawyżone zostały o 13,5 tys. zł.

Sprawozdania sporządzone zostały terminowo na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. W wyniku badania wiarygodności ksiąg rachunkowych Aresztu stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych. Z wyjątkiem zapisów dotyczących należności, pozostałe zapisy w księgach rachunkowych Aresztu dotyczące dochodów i wydatków oraz zobowiązań, stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań Rb-23, Rb-28, Rb-Z i Rb-BZ1, prowadzone były prawidłowo. Stwierdzone w tym zakresie uchybienia, z uwagi na skalę i charakter, nie miały negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności.

Stosowany system kontroli zarządczej nie zapewnił jednak prawidłowości i rzetelności sporządzenia dwóch spośród sześciu sprawozdań.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Wnioski

- 1) wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych zapewniających skuteczne i terminowe dochodzenie wierzytelności Skarbu Państwa,
- 2) spisanie z ksiąg Aresztu należności przedawnionych,
- 3) zwiększenie nadzoru nad prawidłowością dokumentów kierowanych do wykonawców w ramach postępowań o zamówienie publiczne,
- 4) zwiększenie nadzoru w ramach kontroli zarządczej nad wykazywaniem w sprawozdaniach rzetelnych danych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo
zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania NIK
o sposobie realizacji
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia   marca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Aleksandra Koszarek
Inspektor k.p.

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
p.o. Wicedyrektor

.....
Podpis

.....
Podpis

Na podstawie art. 35c ust. 1 ustawy o NIK w powyższym tekście dokonano sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej poprzez zastąpienie:

- użytych na stronie 6 w wierszu 11 od dołu wyrazów „we Wronkach.” wyrazami „w Koziegłowach”.

21 kwietnia 2020 r.

data

.....

Dyrektor

z up. Grzegorz Malesiński

p.o. Wicedyrektor